

FÜGGETLEN RENDÉSZETI PANASZTESTÜLET

☒: 1358 Budapest, Széchenyi rakpart 19.

☎: 441-6501 ☎: 06-1/441-6502

✉: titkarsag@panasztestulet.hu

🌐: www.panasztestulet.hu

Ügyszám: FRPS/79/2011/Pan.

A Független Rendészeti Panasztestület

229/2011. (VIII. 31.) számú

állásfoglalása

A Független Rendészeti Panasztestület (a továbbiakban: Testület) **panaszos**¹ 2011. február 18-án előterjesztett **panaszát** a 2011. augusztus 31-én megtartott zárt ülésén hozott döntése alapján

á t t e s z i

az intézkedést foganatosító szerv – a Készenléti Rendőrség – vezetőjéhez.

A vizsgált ügyben alapjogot csekély fokban sértő intézkedésre került sor.

A Testület állásfoglalása ellen jogorvoslatnak helye nincs.

Indokolás

I.

1) A panaszos 2011. február 18-án, elektronikus levélben küldte meg panaszát, amelyet a Testület felhívására 2011. március 23-án aláírásával megerősített.

Panaszában előadta, hogy 2011. február 12-én 13 óra 30 perc körül Budapest, Újpest-központ metróállomásnál ment fel néhány ismerősével az aluljáróból a 170-es busz végállomásához, ahol sok, a Budapesti Rendőr-főkapitányság (a továbbiakban: BRFK) és a Készenléti Rendőrség jelzését viselő rendőr tartózkodott. A panaszost négy-öt egyenruhás rendőr körbeállta, majd a Készenléti Rendőrség állományába tartozó rendőr az intézkedés okának és céljának megjelölése nélkül a panaszos személyazonosító igazolványát kérte, és a panaszos előtt ismeretlen okból lakcímadatait is rögzítette egy RK lapon. Ezt követően több rendőr a

¹ Az Rtv. 93/A. § (8) bekezdése értelmében a panaszos személyes adatait töröltük.

közelben lévő buszvégállomás épületéhez kísérte, ahol a nyilvánosság előtt átkutatták ruházatát és táskáját, mint egy elfogott bűnözőnek. Az intézkedő rendőrök egyike ezalatt videokamerával rögzítette az eseményeket.

A panaszos az eljárást emberi jogait sértőnek és megalázónak tartja, ezért kéri panaszának kivizsgálását.

2) A panaszos beadványában hivatkozott a www.youtube.com/watch?v=OgP_Falmkr8 linken fellelhető videofelvételre, amely a buszvégállomáson foganatosított intézkedéseket, valamint a Nemzeti Forradalmi Párt által szervezett, a „Becsület Napja” alkalmából megtartott rendezvény egy részét rögzíti. A felvétel 45 perc hosszúságú, 3 perc 10 másodperc és 25 perc között rendőri intézkedéseket rögzít, a panaszos azonban a felvételeken beazonosíthatóan nem látható.

A felvételen látható, hogy a buszvégállomáson számos rendőr megjelent, akik a rendezvényre tartókat több ponton, párhuzamosan ellenőrzik. Az is megállapítható, hogy a rendőrök kulturálan, udvariasan lépnek fel, az intézkedés alá vontakkal és a körülöttük állókkal összetűzésbe nem kerülnek. A felvételt készítő férfi kérdésére elmondják, hogy a rendezvény miatt fokozott ellenőrzés van érvényben, ezért végeznek igazoltatásokat és ruházatátvizsgálásokat, a felvételt készítő férfit azonban ezalatt intézkedés alá nem vonják. Látható, hogy a ruházatátvizsgálások úgy történnek, hogy az eljáró rendőr felszólítja az intézkedés alá vontat zsebei kiürítésére, majd egy, az intézkedés alá vonttal azonos nemű rendőr a ruházatot kézzel megtapogatja, átvizsgálja. Az intézkedés alá vontak és a rendőrök párbeszédét a felvételeken nem hallani, mert a felvételt készítő férfi beszél, a rendőröket provokálja, méltatlankodik.

II.

A Testület a tényállás tisztázása érdekében megkereséssel fordult a rendőrséghez. A rendelkezésre bocsátott dokumentumokból az alábbi releváns tények megállapíthatók.

1) A Készenléti Rendőrség parancsnokának 2011. április 7-én kelt tájékoztató levele szerint a panaszban szereplő helyen és időben a Készenléti Rendőrség állománya látott el szolgálati feladatot a „Kitörés Napja” alkalmából bejelentett rendezvényekkel kapcsolatban. A foganatosított rendőri intézkedések jogalapját Budapest rendőrfőkapitányának egyedi utasítása képezte, amelynek értelmében a Rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV. törvény (a továbbiakban: Rtv.) 30. § (1) és (3) bekezdése alapján elrendelt fokozott ellenőrzés volt érvényben Budapest területén.

A parancsnok előadta, hogy az esettel kapcsolatban a rendőrök nem készítettek külön jelentést, mivel az Rtv. 29. § (1) bekezdésben foglalt igazoltatáson, valamint a 30. § (3) bekezdésben foglalt ruházat-átvizsgáláson túlmenően egyéb intézkedést nem foganatosítottak. Az igazoltatás során – az Rtv. 29. § (3) bekezdés alapján – a Rendőrség Szolgálati Szabályzatáról szóló 62/2007. (XII. 23.) IRM rendelet (a továbbiakban: Szolgálati Szabályzat) 38. § (2) bekezdése szerint igazoltató lapon rögzítették az igazoltatott személyek adatait. Az igazoltató lapokat – a további feldolgozás érdekében – a biztosítási feladat befejezését követően leadták a mobil csoportok parancsnokának, így azok már nem állnak rendelkezésükre. A rendőrök által foganatosított intézkedésekről az Rtv. 42. § (1) bekezdése

alapján kép- és hangfelvételt készítettek a Készenléti Rendőrség állományába tartozó dokumentálók, azonban ezeket a felvételek az Rtv. 42. § (7) bekezdése alapján 30 nap elteltével törölték.

2) H. r. főtörzsőrmester 2011. április 4-én kelt jelentése szerint 2011. február 12-én 8 órától 20 óráig a „Kitörés Napja” alkalmából bejelentett rendezvényekkel kapcsolatosan látott el biztosítási feladatot a kiadott műveleti terv szerint. A r. főtörzsőrmester tájékoztatást kapott arról, hogy Budapest Rendőrfőkapitányának egyedi utasítása alapján fokozott ellenőrzést rendeltek el Budapest területére, és a rendőri igazoltatásokat a fokozott ellenőrzési terv alapján kell végrehajtani.

A feladat ellátása során, 12 óra 55 perckor a Rendész-1 utasítására a bevetési csoportot átirányították Budapest IV. kerület Újpest Városközpontba, hogy az ott lévő, kb. 40 fős csoportot a fokozott ellenőrzés alapján vonják intézkedés alá, igazoltassák őket, és a személyes adataikat igazoltató lapon rögzítsék. A bevetési csoport a megérkezését követően a személyek egy jól elkülöníthető, többségében egyenruhában álló csoportját vonta intézkedés alá.

Az intézkedések megkezdésekor az alegységet irányító r. hadnagy az ott lévő személyekkel az Rtv. 20. § (2) bekezdése alapján közölte nevét, azonosító számát, valamint azt, hogy a fokozott ellenőrzés alapján igazoltatják őket, továbbá ruházat- és csomagátvizsgálására fog sor kerülni. Ezt követően a bevetési csoport az egyenruhát viselők közül több személyt az Rtv. 29. § (1) bekezdése alapján, a közrend, közbiztonság védelme érdekében, bűnmegelőzési, illetve bűnüldözési célból, valamint az Rtv. 30. § (1) bekezdése alapján igazoltatott, illetve ezt követően az Rtv. 30. § (3) bekezdése alapján az igazoltatott személyeken ruházat- és csomagátvizsgálást hajtottak végre. A ruházat- és csomagátvizsgálásra közterületen, az Újpest Városkapu buszpályaudvar (a rendelkezésre álló információk alapján helyesen: Újpest Városközpont buszvégállomás) területén került sor, mivel a körülmények ezt tették lehetővé. Az igazoltatás során a r. főtörzsőrmester feladata az igazoltatott személyek adatainak rögzítése volt. A r. főtörzsőrmester nem emlékszik arra, hogy a panaszost egyáltalán intézkedés alá vonták-e, mivel a bevetési csoport abban az időpontban több személlyel szemben intézkedett, és külön jelentést nem készítettek, tekintettel arra, hogy az ellenőrzés nyomán további intézkedés nem vált szükségessé.

Az igazoltatott személyektől a r. főtörzsőrmester személyazonosításra alkalmas okiratot kért. Arra nem emlékszik, hogy az intézkedés alá vontak a lakcímadataikról nyilatkoztak volna. Az adatokat az Rtv. 29. § (3) és (8) bekezdései alapján és a Szolgálati Szabályzat 38. § (2) bekezdése szerint rögzítették. Az intézkedés alá vont személyeket az intézkedés befejezését követően az Rtv. 20. § (2) bekezdése alapján panaszjogukról tájékoztatták, velük szemben azonban a továbbiakban sem büntető, sem szabálysértési eljárás nem indult. A végrehajtott intézkedésekről a Készenléti Rendőrség állománya videofelvételeket készített. Az intézkedés során készített igazoltató lapokat pedig a rendőrök a biztosítási feladat befejezését követően leadták.

Tekintettel az eltelt időre, valamint arra, hogy a r. főtörzsőrmester több személlyel szemben intézkedett, a panaszossal kapcsolatos további körülményekre, valamint arra, hogy a panaszossal szemben egyáltalán intézkedett-e a bevetési csoport, r. főtörzsőrmester nem emlékszik.

3) A Készenléti Rendőrség Rendészeti Igazgatóság II. Bevetési Főosztály II. Bevetési osztály vezetőjének 2011. február 12-én kelt jelentése a r. főtörzsőrmester jelentéséhez képest az alábbi többlet információt tartalmazza.

Az eligazítás során a bevetési csoportok részére általánosságban meghatározták az alábbiakat: az ellenőrzött területeken a közrend és a közbiztonság fenntartása és a lakosság szubjektív biztonságérzetét negatívan befolyásoló neonáci csoportok ellenőrzése a Budapest területére elrendelt fokozott ellenőrzés keretein belül.

Az osztályvezető a szolgálati feladat végrehajtását több alkalommal ellenőrizte közterületen, aminek során hiányosságot nem tapasztalt. A szolgálati feladat során rendkívüli esemény nem történt, az állomány kifogástalan ruházatban és felszereléssel látta el a szolgálatát. Az egyéni azonosítókat mindenki viselte.

4) Egy, a http://hirszerzo.hu/belfold/20110212_budapest_ellenorzes internetes oldalon 2011. február 12-én közölt cikk szerint Horváth Katalin Fanni, a BRFK szóvivője a Klubrádióknak elmondta, hogy fokozott ellenőrzést tart a rendőrség Budapest egész területén. „A hétvégi Kitörés Napja emlékére kisebb-nagyobb csoportok szállingóznak a Felvonulási térre, az 56-os emlékműhöz. A Klubrádió információi szerint a hatóság nem engedélyezte a Várban és a Hősök terén a gyülekezést. A rendőrök igazoltatják és átkutatják a számukra gyanús résztvevőket. Eddig kiemelkedő esemény nem történt.”

5) A http://szentkoronaradio.com/belfold/2011_02_09_becsulet-napja-2011-felszolalok-plakat-idopont-gyulekezesi-hely internetes oldal szerint a „Becsület Napja” alkalmából tartott megemlékezést a hatósági tiltások ellenére „csak azért is megtartják”, a gyülekező 2011. február 12-én Budapesten, a 3-as metró Újpest-központ végállomásánál lesz 13 óra 30 perc és 14 óra között.

6) A Nemzeti Forradalmi Párt honlapján, a <http://www.nfp.hu/hirek/1-hirek/77-becsuelet-napja-2011-a-jogtiprasok> oldalon szereplő cikkből kiderül, hogy a párt több helyszínrre is megkísérelte megszervezni 2011. február 12-ére a „Kitörés Napja” alkalmából tartandó megemlékezését – így a Kós Károly sétányra és a Hősök terére is –, azonban rendezvényüket a rendőrség megtiltotta arra hivatkozással, hogy a közlekedés más útvonalon nem biztosítható.

III.

A Testület a panaszbeadvány és a rendőrség által rendelkezésre bocsátott dokumentumok alapján vizsgálat tárgyává tette a panaszos igazoltatásának, lakcímadatai rögzítésének, valamint ruházata átvizsgálásának jogszerűségét.

A Testület megállapította, hogy a rendőri fellépés érintette a panaszosnak a Magyar Köztársaság Alkotmányáról szóló 1949. évi XX. törvény (a továbbiakban: Alkotmány) 2. §-ának (1) bekezdésében foglalt jogállamiság elvéből levezethető tisztességes eljáráshoz, az 59. § (1) bekezdésében foglalt személyes adatok védelméhez, valamint az 54. §-ában rögzített emberi méltósághoz való jogát.

1) A rendőrségi dokumentumok szerint Budapest rendőrfőkapitánya egyedi utasításával fokozott ellenőrzést rendelt el 2011. február 12-ére Budapest területére. Az intézkedő

rendőrök a „Kitörés Napja” alkalmából bejelentett rendezvényekkel kapcsolatban láttak el biztosítási feladatot. Az eligazításon a rendőrök azt az utasítást kapták, hogy az intézkedéseket a fokozott ellenőrzési terv alapján kell végrehajtani, az általános feladat az ellenőrzött területeken a közrend és a közbiztonság fenntartása, valamint a lakosság szubjektív biztonságérzetét negatívan befolyásoló neonáci csoportok ellenőrzése volt.

A Testület ezért eljárása során megvizsgálta a sérelmezett intézkedés idején hatályban volt fokozott ellenőrzés, és a panaszossal szemben annak keretében fogantatott intézkedés jogszerűségét.

A fokozott ellenőrzés szabályait az Rtv. 30. § (1) bekezdése tartalmazza. A hivatkozott jogszabályhely szerint „a Rendőrség a bűncselekmény elkövetőjének elfogása és előállítása, vagy a közbiztonságot veszélyeztető cselekmény vagy esemény megelőzése, megakadályozása érdekében a rendőri szerv vezetője által meghatározott nyilvános helyen vagy a közterület kijelölt részén az oda belépőket vagy az ott tartózkodókat igazoltathatja. A (2) bekezdés alapján „a Rendőrség az (1) bekezdésben írt cél elérése érdekében épületet, építményt, helyszínt, csomagot és járművet átvizsgálhat.”

Ugyanezen törvényhely (3) bekezdése alapján „a rendőrség a rendezvény, az esemény, továbbá a közlekedés biztonságát, a közterület rendjét veszélyeztető jogellenes cselekmény megelőzése, megakadályozása érdekében a rendőri szerv vezetője által meghatározott területre belépők és az ott tartózkodók ruházatát és járművét átvizsgálhatja, illetőleg az üzemeltető által előírt feltételek megtartását ellenőrizheti, a közbiztonságra veszélyt jelentő anyagokat, eszközöket lefoglalhatja, illetőleg azoknak a rendezvény, esemény helyszínére való bevitelét megtilthatja.”

A Szolgálati Szabályzat 39. §-ának (1) és (2) bekezdése szerint a fokozott ellenőrzés összehangolt és koncentrált rendőri szolgálati tevékenység, amelynek során a rendőrhatalóság illetékességi területét vagy annak egy részét lezárják, és az ott-tartózkodókat igazoltatják. Fokozott ellenőrzés végrehajtását az egész ország területén vagy több megye illetékességi területén az országos rendőrfőkapitány, a bűnügyi főigazgató, a rendészeti főigazgató, illetékességi területén a rendőrfőkapitány, a bűnügyi igazgató, a rendészeti igazgató, a rendőrkapitány vagy az ügyeletvezető, határrendészeti kirendeltség vezetője, továbbá a hatáskörük szerint ellátott speciális feladatok végrehajtása során a Repülőtéri Rendőr Igazgatóság igazgatója, a Köztársasági Őrezred parancsnoka vagy a Készenléti Rendőrség parancsnoka rendelheti el.

Bár a rendőri jelentések az Rtv. 30. § (1) bekezdése mellett az intézkedés jogalapjaként az Rtv. 29. § (1) bekezdését is megjelölték, az eset összes körülményeire, valamint arra tekintettel, hogy a panaszos által hivatkozott videofelvételen is az hangzik el, hogy az adott helyen és időben fokozott ellenőrzés keretében intézkedtek a rendőrök, a Testület megállapította, hogy a panaszossal szembeni intézkedés fogantatására a fokozott ellenőrzés keretében került sor.

A jogszabályi háttér – ahogyan arra a Testület korábbi állásfoglalásaiban már számos alkalommal utalt – meglehetősen tág teret biztosít a fokozott ellenőrzések alkalmával fogantatott rendőri intézkedéseknek, ezen belül is elsősorban az igazoltatásnak. Ennek keretében az állomány tagjainak nem kell olyan mértékig mérlegelniük az igazoltatás konkrét

okainak meglétét, mint egy olyan igazoltatás során, amelyet saját kezdeményezésre, az Rtv. 29. §-a alapján foganatosítanak, mert a fokozott ellenőrzés egyfajta „mögöttes felhatalmazást” jelent.

Ez a felhatalmazás ugyanakkor nem korlátlan. Vizsgálható egyfelől az, hogy a fokozott ellenőrzés elrendelése indokolt volt-e, másfelől az is, hogy a fokozott ellenőrzés keretében foganatosított konkrét igazoltatás nem volt-e egyértelműen indokolatlan a fokozott ellenőrzés céljainak fényében.

a) Azzal összefüggésben, hogy a rendőrség a fokozott ellenőrzés elrendelésének lehetőségével az említett napon indokoltan élt-e, a Testület az alábbiakra volt figyelemmel.

A panaszos által felkeresni kívánt rendezvény megrendezésének előzményei kapcsán megállapítható, hogy annak bejelentésével a szervezők többször is megpróbálkoztak, azonban a rendőrség – arra hivatkozva, hogy a közlekedés más útvonalon nem biztosítható – a rendezvény megtartását megtiltotta. Ezek után döntöttek úgy a szervezők, hogy azt magánterületen, a rendőrség hozzájárulása nélkül tartják meg. Ennek eredményeként a rendezvény nem esett a gyülekezési jogról szóló 1989. évi III. törvény (a továbbiakban: Gytv.) 6. §-ában rögzített bejelentési kötelezettség [„A közterületen tartandó rendezvény szervezését a rendezvény helye szerint illetékes rendőrkapitányságnak, Budapesten a Budapesti Rendőr-főkapitányságnak (a továbbiakban: rendőrség) legalább három nappal a rendezvény megtartásának tervezett időpontját megelőzően kell bejelenteni. A bejelentési kötelezettség a rendezvény szervezőjét terheli”] hatálya alá, mivel a Gytv. értelmezése szerint közterület a mindenki számára korlátozás nélkül igénybe vehető terület, (út, utca, tér), míg a rendezvényt egy, a szervezők által a rendezvény idejére kibérelt és a rendezvény résztvevői számára nyitva álló telephelyen tartották.

Figyelemmel azonban a Nemzeti Forradalmi Párt internetes oldalán, valamint a www.becsuletnapja.hu weboldalon nyújtott tájékoztatás alapján várhatóan nagy létszámú résztvevő közterületi gyülekezéjére, illetve arra, hogy egyes honlapok (lásd fent) arról írtak, hogy „csak azért is” megtartják a rendezvényt, a Testület indokoltnak tartotta a gyülekezés helyszínéül szolgáló környék rendjének, valamint forgalmának biztosítása érdekében a fokozott ellenőrzés elrendelését.

Ugyanakkor **a Testület felhívja rá a figyelmet, hogy a „lakosság szubjektív biztonságérzete” a fokozott ellenőrzés indokául nem szolgálhat**, ez az indok az Rtv. 30. § (1) bekezdésben meghatározott egyetlen okkal (bűncselekmény elkövetőjének elfogása és előállítás, közbiztonságot veszélyeztető cselekmény vagy esemény megelőzése, megakadályozása) sem azonosítható az ilyen intézkedésnek objektív tényeken, illetve megalapozott várakozásokon kell nyugodnia.

b) A konkrét intézkedés vonatkozásában megállapítható, hogy a panaszos által sérelmezett rendőri fellépésre a fokozott ellenőrzés által érintett területen, azon belül pedig Újpest-központ metrómegállónál, vagyis azon a helyen került sor, ahol a rendezvényre tartó személyek a megemlékezés előtt gyülekeztek.

Erre figyelemmel elmondható, hogy a panaszossal szemben végrehajtott intézkedés a fokozott ellenőrzés céljával bizonyosan összeegyeztethető volt, hiszen arra az egyedi utasításban

hivatkozott cél, vagyis egy rendezvény és az érintett városrész rendjének fenntartása érdekében került sor.

A Testület megítélése szerint a fokozott ellenőrzés elrendelésére ezért jogszerűen került sor, és mivel a panaszolt intézkedést a fokozott ellenőrzés keretében hajtották végre, az igazoltatás is jogszerű volt, így a személyes adatokhoz való jog sérelme az intézkedés miatt a konkrét esetben nem valósult meg.

A Testület a fenti megállapításon túl azonban ismét felhívja a figyelmet arra, hogy a fokozott ellenőrzés elrendelése vonatkozásában – csakúgy, mint az Rtv. V. és VI. Fejezetében szabályozott többi rendőri intézkedés, illetve kényszerítő eszköz alkalmazása esetében – alkalmazni kell az Rtv. 15. § szerinti arányosság követelményét [„(1) A rendőri intézkedés nem okozhat olyan hátrányt, amely nyilvánvalóan nem áll arányban az intézkedés törvényes céljával. (2) Több lehetséges és alkalmas rendőri intézkedés, illetőleg kényszerítő eszköz közül azt kell választani, amely az eredményesség biztosítása mellett az intézkedéssel érintettre a legkisebb korlátozással, sérüléssel vagy károkozással jár.”].

A fokozott ellenőrzésnek a főváros teljes területére történő elrendelése olyan esetekben, amikor rendezvényt csak Budapestnek egy jól behatárolható területén tartják, az arányosság követelményét nem veszi kellően figyelembe. A Testület álláspontja szerint a fokozott ellenőrzésre hivatkozással kizárólag a rendezvény közelében indokolt intézkedéseket foganatosítani, mivel csak ott lehet teljes bizonyossággal megállapítani, hogy valaki a rendezvényre érkezett-e vagy sem, illetve, hogy a közbiztonságra veszélyes eszközt tart-e magánál vagy sem.

2) A panaszos sérelmezte, hogy az eljáró rendőr nem közölte az intézkedés okát és célját.

A r. főtörzsőrmester jelentése szerint az intézkedések megkezdésekor az alegységet irányító r. hadnagy az ott lévő személyekkel az Rtv. 20. § (2) bekezdése alapján közölte nevét, azonosító számát, valamint azt, hogy a fokozott ellenőrzés alapján igazoltatják őket, továbbá ruházat- és csomagátvizsgálására fog sor kerülni. Az intézkedés alá vont személyeket az intézkedés befejezését követően tájékoztatták panaszjukról.

A rendőr azonosítási kötelezettségére vonatkozó szabályokat az Rtv. 20. §-a tartalmazza. A hivatkozott jogszabályhely (1) bekezdése szerint a rendőrt az intézkedés során az egyenruhája és azon elhelyezett azonosító jelvénye vagy szolgálati igazolványa és azonosító jelvénye igazolja. A (2) bekezdés szerint a rendőr az intézkedés megkezdése előtt – ha az a rendőri intézkedés eredményességét veszélyezteti, az intézkedés befejezésekor – köteles nevét, azonosító számát, valamint az intézkedés tényét és célját szóban közölni. Az V. és VI. fejezetben foglalt intézkedések, illetve kényszerítő eszközök alkalmazását követően a rendőr köteles az intézkedés alá vont személyt tájékoztatni az e törvény szerinti panasz lehetőségéről.

A rendőri fellépés módjával kapcsolatban a Szolgálati Szabályzat tartalmaz további részletszabályokat. A 4. § (1) bekezdése szerint a rendőr az intézkedést – ha az a rendőri intézkedés eredményességét nem veszélyezteti – a napszaknak megfelelő köszönéssel, az intézkedés alá vont nemének, életkorának megfelelő megszólítással, ha egyenruhát visel tisztelegéssel, és a tervezett intézkedés megjelölése és célja, valamint neve és azonosító száma közlésével kezdi meg. Az intézkedő rendőr az intézkedés megkezdése előtt – ha az a rendőri

intézkedés eredményességét nem veszélyezteti – szolgálati igazolványát vagy azonosító jelvényét is felmutatja.

A panaszossal szembeni eljárás rendőrök magatartásának vizsgálata kapcsán sem az érintett rendőr beszámolója, sem a konkrét intézkedésről készített videofelvétel nem állt a Testület rendelkezésére. A másokkal szemben, de azonos helyen és időben végrehajtott rendőri fellépésről készített felvételeken pedig az események nyomon követhetők ugyan, de az intézkedés alá vont személyek és a rendőrök közötti párbeszéd nem hallható, mivel a felvétel készítője az események rögzítése idején maga is beszélt.

Arra alkalmas bizonyíték hiányában a Testület nem tudta feloldani a panaszosi és a rendőri állítások közötti ellentmondást azzal összefüggésben, hogy a rendőrök azonosítási kötelezettségüknek az intézkedés foganatosításakor eleget tettek-e, ezért a panaszos tisztességes eljáráshoz való jogának sérelme e tekintetben nem volt megállapítható.

3) A panaszos sérelmezi, hogy az intézkedő rendőr lakcímadatait is rögzítette az igazoltatás során.

A r. főtörzsőrmester jelentése szerint nem emlékszik arra, hogy az intézkedés alá vontak – így a panaszos is – nyilatkoztak volna lakcímadataikról. Általánosságban elmondta ugyanakkor, hogy az igazoltatott személyek adatait az Rtv. 29. § (3) és (8) bekezdései alapján és a Szolgálati Szabályzat 38. § (2) bekezdése szerint igazoltató lapon rögzítették. Az igazoltató lapokat – a további feldolgozás érdekében – a biztosítási feladat befejezését követően leadták a mobil csoportok parancsnokának, így azok már nem álltak rendelkezésre.

Az igazoltatással kapcsolatos kötelezettségeket az Rtv. 29. § (2) bekezdése rögzíti, miszerint az „igazoltatott köteles a személyazonosító adatait hitelt érdemlően igazolni”. Ez a bekezdés rendelkezik arról is, hogy a „személyazonosságot – a személyazonosító igazolványon túl – minden olyan hatósági igazolvány igazolja, amely tartalmazza a személyazonosításhoz szükséges adatokat”, végül hogy az „igazoltatott kizárólag ezen okmányok egyikének bemutatására kötelezhető”. A 29. § (8) bekezdése rendelkezik arról, hogy mit kell személyazonosító adaton érteni: „az érintett személy nevét, születési helyét, születési idejét és anyja születési családi és utónevét”.

Az Rtv. hatályos szabályai szerint tehát igazoltatás során a lakcímkártya átadására, illetve a lakcímadatok közlésére az igazoltatott nem kötelezhető. Ez következik részben logikai értelmezéssel abból, hogy a lakcímadatok okmánnyal való igazolásának kötelezettsége alóli mentesítés kiüresedne, ha az érintett egyébként kötelezhető volna a lakcímkártyán szereplő adatok közlésére, másrészt abból, hogy az Rtv. 29. § (3) bekezdés a személyazonosító adatok rögzítését írja elő, illetve teszi lehetővé, ezek között pedig a lakcímadatok nem szerepelnek.

Olyan esetekben, amikor a panaszos állításait a rendőrség a Testület kifejezett kérése ellenére sem cáfolja, a Testület töretlen gyakorlata szerint elfogadja a panaszosi állítást. Jelen esetben a Testület megkeresésében kérte a rendőrséget, nyilatkozzanak arról, hogy milyen iratokat kértek el a panaszostól, illetve a panaszos lakcímadatait rögzítették-e, és amennyiben igen, mi indokolta azt. Erre a rendőrségtől a Testület annak ellenére nem kapott választ, hogy az intézkedés során rögzített személyes adatokat a rendőrségi nyilvántartásból az adatszolgáltatás

idején – 2011. április első napjaiban, vagyis az intézkedéstől számított bő 2 hónap elteltével – még bizonyosan nem törölték, hiszen az Rtv. 29. §-ának (7) bekezdése értelmében „az igazoltatás során rögzített adatokat – kivéve, ha ezek büntető- vagy szabálysértési eljárásban kerülnek felhasználásra – az intézkedés befejezését követő száznyolcvanadik napon kell megsemmisíteni.”

Mivel a rendőrség nem tudta egyértelműen cáfolni, hogy rögzítették a panaszos lakcímadatait, a Testület a panaszos állítását fogadta el, és megállapította, hogy sérült a panaszos személyes adatok védelméhez fűződő joga a lakcímadatok rögzítése miatt.

4) A Testület ezt követően a panaszossal szemben végzett ruházat-átvizsgálás jogszerűségét vizsgálta. A panaszos sérelmezte, hogy a közelben lévő buszvégállomás épületéhez kísérték, ahol nyilvánosság előtt, mint egy elfogott bűnözőnek, átkutatták a táskáját és a ruházatát.

A ruházatátvizsgálás jogalapjaként az intézkedő rendőrök a fokozott ellenőrzés kapcsán fentebb már hivatkozott Rtv. 30. § (3) bekezdését jelölték meg, ami szerint „a rendőrség a rendezvény, az esemény, továbbá a közlekedés biztonságát, a közterület rendjét veszélyeztető jogellenes cselekmény megelőzése, megakadályozása érdekében a rendőri szerv vezetője által meghatározott területre belépők és az ott tartózkodók ruházatát és járművét átvizsgálhatja, illetőleg az üzemeltető által előírt feltételek megtartását ellenőrizheti, a közbiztonságra veszélyt jelentő anyagokat, eszközöket lefoglalhatja, illetőleg azoknak a rendezvény, esemény helyszínére való bevitelét megtilthatja.”

Az Rtv. 30. § (3) bekezdése a ruházatátvizsgálás tekintetében hasonló, általános felhatalmazást tartalmaz, mint az (1) bekezdés az igazoltatás vonatkozásában. A Testület a fokozott ellenőrzés elrendelését jogszerűnek tartotta, és úgy ítélte meg, hogy a panaszossal szembeni intézkedést a fokozott ellenőrzéssel indokoltan érintett területen, a fokozott ellenőrzés céljához szorosan kapcsolódva fogatosították, következésképpen a panaszos ruházatának átvizsgálását is ugyanígy minősítette. A ruházatátvizsgálás módja tekintetében a Testület a panaszos által hivatkozott videofelvételre támaszkodott. A felvételen látható, hogy a ruházatátvizsgálások úgy történnek, hogy az eljáró rendőr felszólítja az intézkedés alá vont személyeket zsebeik kiürítésére, majd egy, az intézkedés alá vonttal azonos nemű rendőr a ruházatot kézzel megtapogatja, átvizsgálja. A rendőrök láthatóan udvariasan, kulturált módon jártak el.

A Testület nem vonja kétségbe, hogy a ruházatátvizsgálás az intézkedés alá vont személyek, így a panaszos számára szükségszerűen kellemetlen, azonban úgy foglalt állást, hogy jelen esetben a ruházatátvizsgálás végrehajtására a jogszabályoknak megfelelően, kellő körültekintéssel került sor, ezért a panaszos emberi méltósághoz való joga az átvizsgálás miatt nem sérült.

IV.

A Testület vizsgálatának eredményeként megállapította, hogy a jogszerűen elrendelt fokozott ellenőrzésre alapítva jogszerűen zajlott a panaszos igazoltatása, valamint a vele szemben alkalmazott ruházatátvizsgálás, így a panaszos személyes adatok védelméhez és emberi méltósághoz való alapvető jogait ezek miatt nem érte sérelem. Sérült azonban a panaszos személyes adatok védelméhez fűződő joga lakcímadatainak rögzítése miatt. A rendőr

tájékoztatási kötelezettsége kapcsán pedig a Testület úgy foglalt állást, hogy annak jogszerűtlensége, és azzal összefüggésben a tisztességes eljáráshoz való jog sérelme bizonyítottság hiányában nem állapítható meg.

A megvalósult jogsértések súlyát mérlegelve a Testület arra a megállapításra jutott, hogy azok nem érik el a súlyosság azon fokát, amely indokolttá tenné az állásfoglalás megküldését az országos rendőrfőkapitánynak, ezért a panaszt – az Rtv. 93. § (2) bekezdésének megfelelően – az intézkedést fogantató szerv vezetőjéhez teszi át.

Budapest, 2011. augusztus 31.

Dr. Juhász Imre
elnök

Dr. Kozma Ákos
elnökhelyettes

Fráterné dr. Ferenczy Nóra
testületi tag

Dr. Féja András
testületi tag

Dr. Kádár András Kristóf
előadó testületi tag